

Dosarul nr. 2ra-80/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. V. Gîrleanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, A. Malîi, V. Buhnaci)

DECIZIE

07 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Străisteanu Gheorghe,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Străisteanu
Gheorghe împotriva lui Grozavu Vasile cu privire la constatarea încălcării dreptului la
prezumția nevinovăției și a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante și
repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de către Străisteanu Gheorghe și a fost menținută hotărârea
din 04 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 01 octombrie 2019, Străisteanu Gheorghe a depus cerere de chemare
în judecată împotriva lui Grozavu Vasile cu privire la constatarea încălcării dreptului la
prezumția nevinovăției și a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante și
repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la data de 19 iulie 2019, Grozavu
Vasile, care se prezintă precum că este jurnalist, a făcut public mai multe scrisori
deschise în internet, prin care l-a învinuit în comiterea mai multor infracțiuni și
contravenții, l-a numit ”bandit”, ”criminal”, ”penal”, astfel răspândind cu bună știință
informații mincinoase și defăimătoare despre el.

A indicat că a fost nevoit să depună plângere la Inspectoratul de Poliție Buiucani,
solicitând tragerea la răspundere a lui Grozavu Vasile în temeiul art. 70 din Codul
contravențional. La 05 august 2019, agentul constator din cadrul IP Buiucani a întocmit

în privința lui Grozavu Vasile procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI 04893700 și l-a sancționat cu amendă în mărime de 2400 de lei.

Reclamantul a menționat că în rezultatul acțiunilor ilegale comise de Grozavu Vasile, a fost supus la tratamente degradante, a fost umilit, înjosit public, a fost învinuit în comiterea mai multor infracțiuni, a suferit psihic, manifestate prin sentimentul de anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieții, disconfort și retrairi, sentimente de frustrare, nedreptate și umilință, nervi, afectare sufletească.

A notat că la 12 august 2019, a expediat în adresa lui Grozavu Vasile o somație, prin care a solicitat repararea benevolă a prejudiciului material și moral cauzat, însă nu a primit niciun răspuns.

Străisteanu Gheorghe a susținut că prejudiciul moral și material este în directă legătură cu acțiunea ilegală a lui Grozavu Vasile, or, este cert că pârâtul a acționat vădit ilegal, ignorând intenționat prevederile legislației în vigoare cu privire la comportamentul în locuri publice. Prin comportamentul său, contrar tuturor cerințelor care obligă cetățenii să respecte ordinea stabilită în locuri publice, Grozavu Vasile a trecut peste toate limitele legale, iar circumstanțele în care a răspândit informație defăimătoare despre reclamant, a provocat daune materiale și morale irecuperabile.

În drept, acțiunea a fost întemeiată pe prevederile art. 15, 20, 21, 26, 28, 34 din Constituția RM, art. 1, 2, 9, 10, 15, 16, 19 - 22, 24, 35, 41, 43, 316, 317, 1998, 1999, 2022, 2023, 2036, 2037 din Codul civil, art. 45 din Codul contravențional și art. 3, 8, 10 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

A solicitat constatarea încălcării dreptului lui la prezumția nevinovăției și a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante, încălcare comisă de Grozavu Vasile la data de 19 iulie 2019 și încasarea din contul pârâtului în beneficiul lui a sumei de 5000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 04 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea depusă de Străisteanu Gheorghe a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 05 martie 2020, Străisteanu Gheorghe a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 04 martie 2020, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Străisteanu Gheorghe și a fost menținută hotărârea din 04 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La data de 22 octombrie 2020 Străisteanu Gheorghe a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 04 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului s-a invocat aplicarea eronată de către instanța de apel a normelor de drept material.

Recurentul a indicat că a prezentat instanței de judecată probe incontestabile care confirmă faptul că i-a fost încălcat dreptul de a nu fi supus la tratamente degradante și că astfel, a fost supus la suferințe psihice, nervi, stres, umilință, înjosire, fapt confirmat prin procesul-verbal cu privire la contravenție, încheierea și decizia agentului constator întocmite în privința intimatului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 23 septembrie 2020.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa lui Străisteanu Gheorghe la data de 20 octombrie 2020 conform scrisorii de însoțire nr. 8635 (f.d. 110), lipsind date cu privire la recepționarea acesteia.

Astfel, recursul, declarat la data de 22 octombrie 2020, este în termen.

La 14 noiembrie 2020, copia recursului a fost expediată în adresa intimatului Grozavu Vasile, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 136-137).

Referință nu a fost depusă.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 20 ianuarie 2021 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că la 19 iulie 2019, Grozavu Vasile a publicat pe internet un articol cu denumirea „Străisteanu nu a avut curaj să ordone șoferului să treacă peste cadavrul meu sau Plahotniuc, în nebuni sa, a creat în R.M. straistemismul”, unde a scris despre Gheorghe Străisteanu ca fiind „bandit și penal” (f.d. 15-16).

Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI04893700 din 05 august 2019, întocmit de agentul constator din cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani, Grozavu Vasile a postat pe rețelele de socializare „Facebook” articole unde comentează în privința lui Străisteanu Gheorghe „bandit, penal, criminal”, prin ce a răspândit cu bună știință informații mincinoase ce i-a defăimat onoarea și demnitatea. Astfel, Grozavu Vasile a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 12, 70 alin. (1) din Codul contravențional, fiind sancționat cu amendă în mărime de 2400 de lei (f.d. 19).

Înaintând prezenta acțiune, Străisteanu Gheorghe a solicitat constatarea încălcării dreptului lui la prezumția nevinovăției și a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante, încălcare comisă de Grozavu Vasile la data de 19 iulie 2019 și încasarea din contul pârâtului în beneficiul lui a sumei de 5000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de Străisteanu Gheorghe, a ajuns la concluzia netemeinicii acestuia și a menținut hotărârea primei instanțe, ca fiind legală și întemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că prezumția de nevinovăție este o garanție procesuală și totodată un drept fundamental al persoanelor. Astfel, instanța de apel a considerat că este irelevantă cerința reclamantului privind constatarea încălcării dreptului la prezumția nevinovăției, or, în principiu, acesta este un drept fundamental al persoanelor, reglementat atât de legislația națională cât și internațională, iar în cazul săvârșirii unor abuzuri, intervin organele abilitate pentru contracararea acestora.

În concluzie, instanța de apel a reiterat că, pentru răspândirea cu bună-știință a informațiilor mincinoase ce i-a defăimat onoarea și demnitatea lui Străisteanu Gheorghe, Grozav Vasile a fost recunoscut vinovat în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 12, 70 alin. (1) din Codul contravențional și i s-a aplicat amenda în mărime de 50 unități convenționale.

Mai mult ca atât, ținând cont de circumstanțele relevante speței în cauză, Curtea de Apel Chișinău a considerat că de fapt, apărarea dreptului încălcat al reclamantului este prevăzută de Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010. Cu toate acestea, deși Străisteanu Gheorghe a afirmat că Vasile Grozavu ar fi răspândit informație defăimătoare despre el, nici în cererea de apel și nici în cererea de chemare în judecată, reclamantul nu a solicitat dezmințirea acestora.

Verificând legalitatea deciziei atacate prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că este întemeiată concluzia instanțelor ierarhic inferioare cu privire la respingerea acțiunii, din următoarele motive.

La caz, deși Străisteanu Gheorghe a solicitat constatarea încălcării dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante, indicând în mod general că a fost supus tratamentelor degradante prin publicația lui Vasile Grozavu, recurentul nu a prezentat probe care să demonstreze temeinicia pretențiilor date.

Conform art. 21 din Constituția RM, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale. Presumția nevinovăției este un principiu de drept recunoscut la scară internațională, conform căruia acuzatul nu are sarcina de a-și dovedi nevinovăția. Această sarcină revine acuzatorului.

Din prevederile enunțate rezultă că prezumarea nevinovăției este un principiu incident în orice relație sau raport juridic cu alte persoane ori cu autorități publice.

Conform prevederilor art. 8 alin. (1) din Codul de procedură penală, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă.

Din punct de vedere juridic, prezumția de nevinovăție este o garanție procesuală și totodată un drept fundamental al persoanelor.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanțele ierarhic inferioare corect au reținut că pretenția lui Străisteanu Gheorghe privind constatarea încălcării dreptului la prezumția nevinovăției nu poate fi admisă, or, în principiu, acesta este un drept fundamental al persoanelor, reglementat atât de legislația națională, cât și internațională, iar, în cazul săvârșirii unor abuzuri, intervin organele abilitate pentru contracararea acestora.

Deci, pentru răspândirea cu bună-știință a informațiilor mincinoase ce i-a defăimat onoarea și demnitatea lui Străisteanu Gheorghe, intimatul Grozav Vasile a fost recunoscut vinovat în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 12, 70 din Codul contravențional și i s-a aplicat amenda în mărime de 50 de unități convenționale.

Mai mult ca atât, de fapt apărarea dreptului încălcat al recurentului este prevăzută de Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010.

Conform art. 7 alin. (1) și (3) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie. Persona care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (2) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.

Potrivit art. 15 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, persoana care se consideră defăimată poate solicita, prin cerere prealabilă, autorului informației și/sau persoanei juridice care a răspândit-o rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului cauzat. În caz de deces al persoanei defăimate, cererea prealabilă se depune de către persoana interesată. Cererea prealabilă se depune în termen de 20 de zile de la data la care persoana a aflat sau trebuia să afle despre informația defăimătoare. Acesta este un termen de prescripție. La împlinirea unui an din ziua defăimării, persoana nu poate solicita repunerea sa în termenul de depunere a cererii prealabile.

La caz însă, deși Străisteanu Gheorghe a afirmat că Grozavu Vasile ar fi răspândit informație defăimătoare despre el, nu a solicitat dezmințirea acesteia.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază ca întemeiată concluzia instanțelor ierarhic inferioare privind netemeinicia pretențiilor înaintate față de Vasile Grozavu, or, atât în prima instanță, cât și instanța de apel, nu a fost prezentată nicio probă veridică și

concludentă din care să rezulte că prin publicația lui Vasile Grozavu, sau chiar după aceasta, recurentul Străisteanu Gheorghe a fost supus la tratamente degradante.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Străisteanu Gheorghe.

Se menține decizia din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 04 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Străisteanu Gheorghe împotriva lui Grozavu Vasile cu privire la constatarea încălcării dreptului la prezumția nevinovăției și a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Svetlana Filincova

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Mariana Pitic